

جهان ۵ چهره برجسته علمی را در ۱۰ سال اخیر از دست داد

استیو جابز: استیون پال جابز، کارآفرین، مخترع، بنیانگذار و مدیر ارشد اجرایی شرکت رایانه‌ای اپل و از چهره‌های پیشرو در صنعت رایانه بود. سال ۱۹۷۶ جابز ۲۱ ساله همراه دوستش استیو وازنیک ۲۶ ساله، شرکت اپل را تأسیس کردند. وی بر اثر عوارض ناشی از سرطان لوزالمعده، در ۵ اکتبر ۲۰۱۱ / ۱۳ مهر ۱۳۹۰ در ۵۶ سالگی درگذشت. فیلم «استیو جابز ۲۰۱۵» درباره زندگی او ساخته شده است.

نیل آرمسترانگ: نیل آلدن آرمسترانگ، فضانورد آمریکایی و قهرمان جامعه بشری است. او نخستین انسانی است که در مأموریت متهورانه آپولو ۱۱ در ۲۰ جولای ۱۹۶۹ / ۲۹ تیر ۱۳۴۸ برگره ماه قدم گذاشت. آرمسترانگ در ۲۵ آگوست ۲۰۱۲ / چهارم شهریور ۱۳۹۱ در ۸۲ سالگی بر اثر عوارض ناشی از جراحی درگذشت. فیلم «نخستین انسان» در سال ۲۰۱۸ درباره زندگی او ساخته شده است.

«ذهن زیبا» در سال

نگاهی به گزیده‌ای از مهم‌ترین دستاوردهای دانش بشری در یک دهه اخیر در آستانه ورود به سال ۲۰۲۰ میلادی

توسعه فناوری پرتاب و بارگشت عمودی موشک‌های فالکن ۹ در شرکت اسپیس ایکس از مهم‌ترین پیشرفت‌های فناوری در دهه دوم قرن بیست و یکم بوده است

۲۰۱۰

اوایل سال ۲۰۱۰ تازه بازار گوشی‌های هوشمند داغ شده بود، آیفون (iPhone) با معرفی آیفون ۴ تحول عظیمی در دنیای گوشی‌های هوشمند ایجاد کرد. رقبای اصلی آیفون در آن روزها، سامسونگ گلکسی اس، اچ تی سی Desire و نوکیا ان ۸ بودند. آیفون همچنین با معرفی محصول جدید خود به نام آپید بازار جدیدی در دنیای دیجیتال معرفی کرد و این بازار را به قبضه خود درآورد.

خداحافظی زود هنگام سیمبیان

با مطرح شدن دنیای تصاویر سه بُعدی و ورود فیلم علمی-تخیلی آواتار به گیشه‌های سینما، اولین دوربین فیلمبرداری و دوربین‌های کوچک با قابلیت تصویربرداری سه بُعدی وارد بازار شد. قابلیت‌هایی که این روزها پا به دنیای گوشی‌های هوشمند گذاشته و دیگر خیلی لوکس و دور از دسترس نیست.

پرواز کوتاه با تخته پروازی

اولین نمونه تجاری تخته پروازی از شرکتی نیوزیلندی در سال ۲۰۱۰ روانه بازار شد. نمونه‌های اولیه این دستگاه با شنلگی به جت‌اسکی متصل می‌شدند و نمی‌توانستند از حد بیشتری ارتفاع بگیرند. پیشرفت این فناوری به گونه‌ای بود که مرداد ۹۸، فرانکی زاپاتای فرانسوی توانست با تخته پروازی پیشرفته اختراعی خودش، ۳۵/۵ کیلومتر را بر فراز کانال مانش پرواز کند.

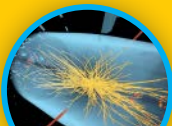
۲۰۱۱

با ورود آپید و بازار منحصر به فردش بسیاری از شرکت‌های فعال در عرصه دنیای دیجیتال تبلت‌های خود را روانه بازار کردند که البته هیچ یک نتوانستند به اندازه شرکت اپل بازار را تسخیر کنند. از سوی دیگر شرکت‌های مطرح تلاش می‌کردند با افزایش قابلیت گوشی‌های هوشمندشان هر روز سهم بیشتری از بازار تقاضای تشنه راز آن خود کنند. اگرچه سیستم عامل اندروید تا حدودی تلاش موفقی برای رقابت با iOS داشت، اما نوکیا و سیستم عامل سیمبیان (Symbian) در همین روزها بود که از ادامه رقابت انصراف دادند.

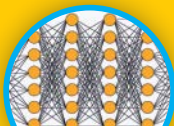
تولدا اینستاگرام در اندروید

رمزگشایی از معمای جرم

تحول هوش مصنوعی

خودروی برقی تسلا مدل اس

نسخه اندروید شبکه اجتماعی اینستاگرام که شاید این روزها بخشی از زندگی شبانه روزمان را به خودش اختصاص داده نیز در اوایل ۲۰۱۲ رونمایی شد. البته حدود یک سال و نیم پیش از این رونمایی در اکتبر ۲۰۱۰ نسخه اولیه این نرم افزار همراه برای سیستم عامل iOS عرضه شده بود. اما اندرویدی شدن و به نوعی فراگیر شدن آن از ماه آوریل ۲۰۱۲ آغاز شد.

بوزون هیگز، ذره‌ای که می‌تواند خلأ بین پیش‌بینی‌های نظری و مشاهدات آزمایشگاهی در فیزیک ذرات را پر کند و توصیف جدیدی از چگونگی به وجود آمدن عالم ارائه دهد، پس از سال‌ها تلاش در تابستان ۲۰۱۲ در سازمان اروپایی پژوهش‌های هسته‌ای (سرن) کشف شد. پیتر هیگز، اسکاتلندی سال ۱۹۶۴ وجود این ذره را پیش‌بینی کرده بود.

الگوریتم یادگیری عمیق در این سال به صورت کامل‌تری در مسابقه داده پایگاه تصویری ایمیجنت مطرح و برنده رقابت شد. به باور بسیاری از محققان حوزه هوش مصنوعی این اتفاق تحول بزرگی در آینده هوش مصنوعی ایجاد کرد. این روزها استفاده از الگوریتم یادگیری عمیق به یکی از رایج‌ترین الگوریتم‌های هوش مصنوعی تبدیل شده است.

نقطه اوج ماجرای جدی شدن حضور خودروهای برقی به عنوان خودروهایی قابل اعتبار برای استفاده روزمره در بازار را باید معرفی خودروی تسلا مدل اس (S) از شرکت تسلا دانست. سرعت این خودرو در ۶/۵ ثانیه از صفر به صد می‌رسد و با شارژ کامل باتری ۲۶۰ کیلومتر مسافت را می‌پیماید. تسلا بعدها حتی کامیون و وانت برقی را هم معرفی کرد.

۲۰۱۲

اولین درمان بیمار مبتلا به اچ‌آی‌وی

رقابت جدی ساعت‌های هوشمند

پروژه مغز انسان

اولین درمان موثر بیمار مبتلا به ویروس اچ‌آی‌وی گزارش شد. کودکی که از مادر مبتلا به ویروس اچ‌آی‌وی متولد شده بود، پس از دو سال دارودرمانی ضد ویروسی در دانشگاه می‌سی‌سی‌پی ایالات متحده، علائم ناشی از ویروس اچ‌آی‌وی را دیگر نشان نداد و حتی این موضوع پس از قطع داروها نیز بدون برگشت بود. این اتفاق امید جدیدی را برای یافتن راه درمان بیماری ایدز در دل محققان ایجاد کرد.

با معرفی ساعت هوشمند پپل که از طریق بلوتوث می‌توانست با دو سیستم عامل رایج گوشی‌های هوشمند یعنی iOS و اندروید ارتباط برقرار کند، بازار رقابت شرکت‌های فعال حوزه دیجیتال برای طراحی و معرفی ساعت‌های هوشمند و سایر گجت‌های پوشیدنی شتاب بیشتری گرفت. تلاشی که امروزه ساعت‌های هوشمند را یکی از توانمندترین و پرکاربردترین گجت‌های پوشیدنی کرده است.

مغز انسان پیچیده‌ترین اندام بدن است که محققان طی چند دهه تلاش هنوز نتوانسته‌اند از آن رمزگشایی کنند. پروژه ده ساله مغز انسان نیز در اواخر این سال آغاز شد. هدف از این طرح بین‌المللی استفاده از ابررایانه‌های رای پی بردن به نحوه عملکرد شبکه‌های عصبی و همچنین آگاهی از عملکردهای بخش‌های مختلف مغز الگوریتم‌ها و بیماری‌های مغزی و به صورت کلی ارتقای علوم شناختی است.

۲۰۱۳

نخستین فرود بر سطح یک دنباله دار

چاپگرهای سه بُعدی ریزمقیاس

رمزگشایی از هنر انسان‌های نخستین

ساعت ۱۹ و ۳۳ دقیقه ۱۲ نوامبر ۲۰۱۴ / ۲۱ آبان ۱۳۹۳ سیگنالی رادیویی پس از ۳۰ دقیقه سفر در فضا خبر آورد که تلاش سطح نشین رباتیک «فیل» برای فرود بردشتی کوچک به نام آجیلیکا (Agilika) روی دنباله‌دار هدف مأموریت رزتا به انجام رسیده است. این اولین بار در تاریخ بود که توانستیم نمای نزدیکی از یک دنباله‌دار را ببینیم و حتی سفیر رباتیک مان را بر سطح این دنیای کوچک چند کیلومتری فرودآوریم.

حضور جدی چاپگرهای سه بُعدی در عرصه‌های مختلف صنعت و فناوری به بعد از سال ۲۰۰۰ معطوف می‌شود. پیشرفت‌های فزاینده این فناوری در سال ۲۰۱۴ منجر به تولید اولین چاپگرهای سه بُعدی ریزمقیاس شد. این چاپگرها علاوه بر تولید قطعات بسیار حساس صنعتی، قادر بودند با استفاده از پلیمرهای زیستی ویژه‌ای برخی از اندام‌های بدن مانند رگ‌های خونی را تولید کنند.

سال ۲۰۱۴ با پیدا شدن سنگ نگاره‌هایی با تصاویری از حیوانات با طول عمر ۳۹ هزار سال در غار سولوسوی ماروس فرانسه به نظر می‌رسید قدیمی‌ترین نقاشی انسان‌ها به دست آمده است. این در حالی است که با پیدا شدن آثار دیگری در سال ۲۰۱۸ با طول عمری بین ۴۰ تا ۵۲ هزار سال پیش در غاری در جزایر بورنیو در آسیا سابقه پیدایش هنر را بیشتر در اعماق تاریخ فرو برد.